

Sygn. akt VIII U 1669/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dorota Stańczyk

Protokolant straszny sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2016 roku w Lublinie

sprawy M. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 21 września 2015 roku znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VIII U 1669/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 września 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. O. prawa do emerytury wcześniejszej przyznawanej w oparciu o przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zmianami). W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że powyższe rozstrzygnięcie spowodowane jest nieudowodnieniem przez wnioskodawcę co najmniej 15-letniego okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład nie uwzględnił okresów wykonywania pracy w takich warunkach wykazanych w świadectwie pracy z dnia 21 stycznia 1998 roku, okresów pracy od dnia 28 września 1973 roku do dnia 21 kwietnia 1977 roku i od dnia 3 maja 1979 roku do dnia 11 stycznia 1982 roku, a także w świadectwie pracy z dnia 20 stycznia 1998 roku od dnia 11 lutego 1982 roku do dnia 16 stycznia 1998 roku, gdyż wskazane w nich stanowisko pracy nie jest tożsame ze stanowiskiem wymienionym w powołanym przepisie resortowym (decyzja – k. 27 t. III a.e.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł M. O.. Z jego uzasadnienia wynika, iż nie zgadza się z rozstrzygnięciem i wnosi o jego zmianę. Wskazał, że organ rentowy nie dysponował pełną dokumentacją, w związku z czym dokonał błędnych ustaleń faktycznych (odwołanie – k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 4-5 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

M. O. urodził się w dniu (...).

W dniu 11 sierpnia 2015 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłynął jego wniosek o emeryturę. Dołączył do niego świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z którego wynika, że w okresach od dnia 28 września 1973 roku do dnia 21 kwietnia 1977 roku i od dnia 3 maja 1979 roku do dnia 11 stycznia 1982 roku w (...) SA stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace na stanowisku ślusarza przy pracach konserwacyjno-remontowych na oddziale wtryskarek, wymienione w dziale IV, poz. 17 pkt 8, 15 i 16 oraz w dziale IV poz. 25 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku. Z kolejnego świadectwa pracy, z dnia 20 stycznia 1998r., wynika, iż wnioskodawca w okresie od dnia 11 lutego 1982 roku do dnia 16 stycznia 1998 roku w Zakładzie (...) sp. z o.o. w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę na stanowisku ślusarza na oddziale wtryskarek oraz pracę przy konserwacji i remontach, również wymienione w dziale IV, poz. 17 pkt 8, 15 i 16 oraz w dziale IV poz. 25 pkt 1 powyższego zarządzenia (wniosek – k. 1-10 t. III a.e.; świadectwa – k. 13-16 t. III a.e.).

Mając powyższe na uwadze organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, odmawiając wnioskodawcy prawa do emerytury. Zakład uznał, iż wymagany co najmniej 15-letni okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie został udowodniony. Jednocześnie organ rentowy uznał, iż wnioskodawca spełnił pozostałe warunki do uzyskania emerytury wcześniejszej, tj. osiągnął wiek 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się co najmniej 25-letnim stażem pracy oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (decyzja – k. 27 t. III a.e.).

M. O. w dniu 1 września 1970 roku został przyjęty do Zakładów (...) w P. na naukę zawodu elektromechanika na okres 3 lat. Następnie od dnia 28 września 1973 roku został zatrudniony na stanowisku ślusarza. W dniu 22 kwietnia 1977 roku rozwiązał stosunek pracy z uwagi na powołanie do zasadniczej służby wojskowej. Został ponownie zatrudniony od dnia 3 maja 1979 roku, natomiast stosunek pracy został rozwiązany bez wypowiedzenia przez pracodawcę w dniu z dniem 11 stycznia 1982 roku (umowy, karty obiegowe zwolnienia, pismo, świadectwo pracy w a.o. –k. 19 a.s.).

W dniu 11 lutego 1982 roku M. O. zawarł umowę o pracę z Zakładami (...) w P. (od dnia 1 stycznia 1996 roku jako Zakład (...) sp. z o.o.). Został zatrudniony na stanowisku ślusarza w pełnym wymiarze czasu pracy. Stosunek pracy został rozwiązany z dniem 16 stycznia 1998 roku (umowa o pracę, świadectwo pracy w a.o. – k. 19 a.s.).

Podczas zatrudnienia w powyższych okresach, do czynności wnioskodawcy należało dbanie o właściwy stan techniczny używanych przez zakład pracy maszyn, takich jak wtryskarki, szlifierki i tokarki. Wnioskodawca nie był operatorem tych maszyn, a jedynie wymieniał w nich zepsute części.

W zakładzie pracy znajdowało się około 160 tego typu urządzeń. Skarżący pracował w brygadzie, w której znajdowali się jedynie ślusarze remontowi. Rozbierali podzespoły maszyn, które następnie należało wyczyścić, bądź naprawić. Wnioskodawca nie naprawiał jednak tych części. Przekazywał je tylko na wydział remontowy, gdzie niezbędnych napraw dokonywali spawacze. Ponadto wnioskodawca pracował przy remoncie myjni i pieców impregnacyjnych. Ślusarze remontowi ponadto wymieniali drążki, łożyska i zębátky, wypalali komory wtryskowe w celu ich oczyszczenia. Wnioskodawca wykonywał prace typowo ślusarskie. Głównie zajmował się lokalizowaniem zepsutego elementu w maszynie, następnie rozbierał tę część, mył ją, a potem ponownie montował-po jej regeneracji. Wnioskodawca regeneracją się już nie zajmował, jak była taka potrzeba, to zawoził daną część z celu jej regeneracji na wydział remontowy. Jego głównym zadaniem było ustalenie jaka część jest zepsuta. Zajmował się też wypalaniem głowic w kuźni.

Podczas wykonywania powyższych obowiązków wnioskodawca używał młotka, śrubokrętu i przecinaka. Czasami zajmował się szlifowaniem tych narzędzi. (zeznania wnioskodawcy – k. 13v, 25, zeznania świadków Z. M. oraz Z. S. – k. 24v a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody zgromadzone przez organem rentowym oraz przed Sądem.

Zeznania świadków, jak i wnioskodawcy zostały uznane za wiarygodne w całości. Są one spójne, logiczne i tożsame. Obaj świadkowie, a więc Z. M. oraz Z. S. byli zatrudnieni w tym samym okresie i zakładzie pracy, co wnioskodawca. Ponadto Z. S. pracował z wnioskodawcą w jednej brygadzie. Z uwagi na długoletni okres zatrudnienia, a także swoje obowiązki znali zakres obowiązków pracowniczych na poszczególnych stanowiskach, w tym na stanowisku ślusarza remontowego. Wymienieni wyżej świadkowie w sposób spójny przedstawili istotne dla sprawy okoliczności, jak zakres prac wnioskodawcy wykonywanych na zajmowanym stanowisku. Relacja świadków w pełni przekonuje, jeżeli zważy się na fakt, iż wspólnie z wnioskodawcą pracowali w tym samym zakładzie pracy. Wskazani świadkowie z racji swoich obowiązków pracowniczych znali specyfikę czynności i sposób pracy wnioskodawcy, na zajmowanym przez niego stanowisku. Świadkowie są nadto osobami obcymi dla wnioskodawcy, niezainteresowanymi wynikiem postępowania, nie mieli żadnego powodu, aby składać zeznania w sposób niezgodny z rzeczywistym obrazem.

Dowody z dokumentów, w tym akta osobowe, również zostały uznane za wiarygodne. Ich treść (poza świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych) nie była kwestionowana przez żadną ze stron i nie budziły one również wątpliwości Sądu.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według art. 32. ust. 2 cytowanej ustawy za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że wnioskodawca osiągnął wiek 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się co najmniej 25-letnim stażem pracy oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Jedynym warunkiem, którego według Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie udowodnił, było wykonywanie pracy w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat. Organ rentowy nie uznał wyżej wskazanych, spornych okresów zatrudnienia do pracy w takich warunkach z uwagi na błędne powołanie przepisów resortowych.

Aby praca mogła zostać uznana za wykonywaną w szczególnych warunkach, musi być wskazana w wykazie, który stanowi załącznik do wyżej cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Zgodnie z

wystawionymi świadectwami pracy, stanowisko wnioskodawcy w nim wymienione, zawarte jest w wykazie A, dziale IV „W chemii”, poz. 17 „Produkcja i przetwórstwo żywic i tworzyw sztucznych oraz produkcja surowców, półproduktów i środków pomocniczych stosowanych do ich produkcji i przetwórstwa, produkcja wosków i woskoli”. Ponadto § 1 ust. 1 cytowanego rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Stanowisko wnioskodawcy, według przedłożonych świadectw pracy, wymienione jest w zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego, w załączniku nr 1, dziale IV, poz. 17, pkt 8 „mielarz tworzyw sztucznych”, 15 „operator urządzeń mechanicznej obróbki gumy i tworzyw sztucznych” i 16 „operator wtryskarek, formierek, pras, dmucharek – przy formowaniu tworzyw sztucznych”. Nie jest sporne, że wnioskodawca nie wykonywał takich czynności, jakie są wymienione powyżej. Ponadto powyższe świadectwa pracy wskazują także na poz. 25 działu IV. W zarządzeniu Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku, jak słusznie zauważył organ rentowy, brak jest wskazanej pozycji 25 w dziale IV. Zdaniem wnioskodawcy jednak oznaczenie to jest błędne i powinno dotyczyć działu XIV, poz. 25 pkt 1, a więc prac przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prac budowlano-montażowych i budowlano-remontowych na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie – stanowiska pracy, na których prace wykonywane są w warunkach szczególnych – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przy stanowisku wymienionym w wykazie.

Należy zauważyć, że błędne oznaczenie stanowiska pracy nie jest wiążące w postępowaniu sądowym. Nie może powodować to negatywnych konsekwencji dla pracownika w sytuacji, gdy innymi sposobami wykaże, że faktycznie świadczył pracę w szczególnych warunkach. Świadectwo pracy nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku (Dz. U. z 2014 roku, poz. 101; ze zm.) kodeks postępowania cywilnego, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej, a tylko dokumenty wystawione przez takie organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2004 roku, III UK 31/04, OSNP z 2005 roku, Nr 1, poz. 13).

W związku z powyższym poglądem, który Sąd Okręgowy uznaje również za swój, postępowanie dowodowe przeprowadzone było w celu określenia prac, do jakich zobowiązany był wnioskodawca podczas zatrudnienia w spornych okresach. Zdaniem Sądu skarżący nie wykazał jednak, iż czynności przez niego wykonywane mogą zostać uwzględnione jako praca w warunkach szczególnych. Świadczenie, jak i sam wnioskodawca, wyraźnie twierdzili, że wykonywał on prace typowo ślusarskie. Nie był operatorem żadnej z maszyn, które remontował. W związku z tym charakter wykonywanego przez wnioskodawcę zatrudnienia w charakterze ślusarza remontowego nie odpowiada pracy bezpośrednio przy obsłudze wtryskarek, czy tokarek. Nie spawał również części, które podlegały wymianie, a jedynie przekazywał je do naprawy do wydziału remontowego (zob. wyrok SN z 13 czerwca 2013 roku, I UK 13/13, Baza Orzeczeń Sądu Najwyższego; wyrok SA w Krakowie z 4 września 2012 roku, III AUa 106/12, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych.). W związku z tym nie można uznać, że był narażony na bezpośrednie działanie szkodliwych czynników. Jego praca polegała jedynie na rozmontowaniu maszyny, wyjęciu wadliwej części, a następnie zamontowaniu części nowej, bądź naprawionej. Nie wykonywał też, wbrew jego ocenie, czynności wskazanych w Dziale XIV cyt. rozporządzenia, pkt 25, który wymienia bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Tym samym Sąd uznał, że M. O. nie spełnił wszystkich warunków do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a mianowicie nie udowodnił, iż w stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez okres co najmniej 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze. W związku z tym zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa, a odwołanie podlegało oddaleniu.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy w Lublinie na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.